

հԱՐԱԳՐԱԳԵՏ
ԵՐ. ՄԱՐՏԱԲԵՇԻԱՆԵԱՆ

Գրախոսի և չին տրոյի

Բան մտադրագրութեան պայմանները տեսնել զրգ. էջը

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱՆԱԲԵՇԻԱՆ

ԿԻՆԵԿՈՅ ՈՐՐԵՐՈՒՆ
ԱՐԵՎԵԼԷ ԿԵ ՅԱՏԿԱՅՆԷ

1. Չեմքի ծախում իրաւանքի
«Արեւելի» վրայ մէկ փառաւ: 2. Վերա-

բացման բաւական (14 դեկտ.) յետոյ գա-
լի բաժանորդագրութեան իրաւանքի

3. Եր. 800 ոսկի քնորիւս
նկատ բաժանորդ. պահանքի 100դ 25 ք.

այդոնք 290 ոսկի. 4. Հարսնիկի ծախմ.
մանց ու մտաւորի վրայ 30 տակն դրո

5. Թող. խառնուրդի, եկեղեցւոյ, պատ-
րագի ծախման իրաւանքի 14 քրո.

ՀԱՍԵՐԱԶԻՈՒԹԻՒՆԸ

...ԲԱՐ ԳՅԱՅԻՆԱԳՐԱԳԵՏ

Վերնագրերն ներկայացուցած հա-
կատութիւնը եւ ինքս կ'ընդունիմ ա-
մէն մարդէ առաջ. բայց առիկա
ստեղծողը եւ չեմ՝ այլ իրականու-
թիւնը Պոլսոյ մէջ պաշարման վի-
ճակի հաստատութիւնն էր միայն
ենթադրուած կառութիւնը Սաւլ ա-
մէն թերթ կը վախճար ու է կեր-
պով դաշնէ... Համախոն ջերմութեան
իսկ հիման՝ ցեղային համերաշխու-
թեան Սաւլ բան կարելի է քննա-
դատել. քրքրել մաշկ բանի կարելի
է հարկ. բայց ցեղային համերաշխու-
թեան զգա՞մ մատչ. վեր ունենալը
պէս ինքզինքը կը գտնեն պատերազ-
մական անհասկնալի տալիս. մարդ ի-
րաւունք չունի՝ խորհրդով թէ մտաւ-
րին համար ըստ գաղթականութեան է
ան, տեսնել մը դաժնիկեան սուր, և
անհնկ սուր մը զոր թէ՛ պարտաւոր
զեր չիկը, չլիկ, փայլեցնել տարօր-
դեր համարութիւն և թէ միանշանակ
զգուշանալ մտոր հատու կողմէն:

Նոր չլիկի որովհետեւ թէ աշխարհ
հակառակութիւններով լեցուն է արդէն
և ոչ ալ այնքան տարօրինակ տեսա-
րան մըն է իրարու քէն ընող երկու
եղբայրներու՝ հոր մը հրամանին ներ-
քա պաշտուիլը:

Բայց ինչի կը լծուի թէ, ինչպէս
ամէն բանին, ցեղային համերաշխու-
թեան ալ չափազանցութիւնը փոստա-
կար է. Համերաշխութիւնը բաւոյ
կրնայ փափուկ է ինքնին. անոր
մէջ դադարաւ կայ անոնիկ միու-
թեան մը՝ որուն խանգարումը շատ
գիւրդին է, չէվին կոչուած այն ա-
նուշանքին է կարծես՝ զոր եկիւր
ամէն խոհարարի ուսուիլը ապուրը
չէ, որովհետեւ ոչ թէ միայն գրուե-
լիք ծնիւթներուն չափը առնանա՞ծ ու
չաղրութիւն կը պահանջէ, այլ նաեւ
ճիշդ. ժամանակը պէտք է գիտնալ
կրակին վրային վերցնելու և դար-
ձուցած տանեղ ալ ուշադիր ըլլալ
երբեք գէպի ետ չարժանի մը չընե-
լու, եթէ ոչ անուր չի բռնել. քիչ
մըն ալ առաջ պիտի երթնամ՝ ըսելու
համար թէ ցեղային համերաշխու-
թիւնը այն աղբու, զորոյն գիւրդին
ընէ է՝ որոնք փորձ բռնելի մը տուած
չափով ոգտակար և կենսատու են
հիւանդին. բայց այդ չափին տակի
հրամայուելուն պէս՝ աղբեղութիւնն
ալ հակադարձ կ'ըլլայ:

Միջեալ որուն Ագասախանին մէջ
Երեւոյն (Գոնիա) քաղաքը հեռագիր
մը կ'ընէր թէ, տեղւոյն կրթական
պաշտօնեաները ազգային վարժա-
րանը այցելելով ազգային պատմու-
թեան դասադրերը ժողոված տարած
են, օտանան համերաշխութեան հա-
կառակ գտնելով Հայոց պատմութեան
ուսումնորմը և յանձնարարելով միայն
օտմ պատմութիւնն աւանդել:

Որչափ ալ վախճար ցեղերու հա-
մերաշխութեան փափուկ խնդրին
գաղթել, այսպիսի բոլոր մը կարգալէ
եղբը ստիպուած ենք գիտել տարու
որ, քիչ մը շատ կլլեցնել կուգուի կոր
մեղի օտանան համերաշխութեան
ինքնին չինել գեղահաստներէն, այն-
քան շատ որ՝ մեր հիւանդ տոմարու
սուր այդ օտար չլիկութեամբ հա-
ղաւթել միտաւորութիւնը պիտի
խանգարուին ինչ օրուն այդ աղ-
բանքը երեւոյն հայ վարժարանին
մէջ քաղցրեղձը այդ գաղթային կամ վի-
րայէթին (Գոնիա) պաշտօնեաներուն են
— ինչպէս կ'ըսեն — կարծեմ թէ նե-
րեւի է որ այդ պաշտօնեաներուն դի-
մել տանք թէ, Օտմ Համերաշխու-
թեան ուր սկիւրը և ուր վերջնապէս
իրենց պէտքերուն չէ ինկեր որոշը
Troop de selo է իրենց կողմանէ և
դա՞մը և պէտք է առանձնու պէս եւ
գործունէ Հայոց պատմութեան դա-
սադրերը՝ որուն մէջ քիթերին խա-
թեղա պէտք չունին արդէն:

Իսկ եթէ կերպ, կառավարու-
թեան դիտակցութիւնով կ'ըլլան կոր
այդ բաները — ինչ որ չէ կարելի են
թաղել — այն տեսն շատ տխուր
բաներ պիտի ունենայինք ըսելիք և
ոչինչ պիտի կասեցնէր մեզ ըսելիք դա-
նունք:

Եթէ — եթէ սակայն — հակառակ
բոլոր անուշ գործունէներու իրապէս
նպատակ կայ համերաշխութիւնը ը-
սելով հակառակ մտայնութիւնը մեզ
մեր պատմութիւնը, մեր ցեղային ինքնու-
րոյն զգայութիւնը, մեր ընդուն, մեր
սոսնային համեստ ժողովութիւնը
ներքին մասնիկ մը անգամ, եթէ կայ
այդ նպատակը, այն տեսն մեզ
այդ համերաշխութիւնը մարտիկ ը-
լալէ կը դարձի մեր ստանդարտներուն
համար, այդ վիճած չէվին ինչ ա-
նուշ ակունքներուն ուսուիլը ապուրը
չէ իսկ եթէ չկայ — ինչպէս կը սե-
րենք յուսալ — այն աստի ծնիւթի
կրթական պաշտօնեաներուն պէս ինչ-
գիւրդին գործի վրայ ցոյց տալ ուղղ-

պարունքը պէտք է միանգամայն միջո-
տեղներին նստին:

Համերաշխութիւնը, ու է ձեռի
տակը, ու է պարագայի մէջ, եր-
կու կորի փոխադարձ զիջումներու
վրայ հիմնուած է. նոյն իսկ ամուս-
նութիւնը, որ համերաշխութիւնն
ընեն ամենին զորաւորն է կարծեմ,
առանց փոխադարձ զիջումի չըլլար
այդ ու կին, առանց իրարու պզտիկ
թերութիւններուն ներողամիտ ըլլա-
լու, առանց իրարու առաւել կամ
նուազ անհաճոյ՝ սովորութիւններուն
հանդուրժելու, կարելի չէ որ մէկ
յարկի տակ ապրին սիրով:

Մենք չենք կարծել որ, իրենց
կրթութեան իրաւն փոխելուն իսկ ա-
նուշութեան մէջ կարողած և միայն
ընտանոցը ինքնուրու մեր թաղու-
տեղներուն, թաղուհիներուն, զորա-
ւորներուն և իշխաններուն անուն-
ներէն զիջում մը կայ մեր թաղը
եղբայրներուն, չենք կարծել, բայց
կրնայ ըլլալ վերջնապէս որ անոնցմէ
ոմանց (ինչպէս երեւոյն իրենք) չի-
ղբը այդ բաներէն ցոյցուելու չափ
փափուկ ըլլան, կրնայ ըլլալ որ
մեր ընդուն ու երբեք չենք կարծել
ալ անախորժ հիւնն անոնցմէ ու
միայն ակնային, կրնայ ըլլալ որ
բոլորը իւր թերութիւնն նկատեն ա-
նունք, իրենց հայ եղբայրներուն վրայ
կայց իրենց այնքան փոխարինած
համերաշխութեան սիրոյն, անոնք ալ
պարզապէս լիով հաճին համակերպու-
լանքով Գեթի տար հակառակը չեն
դարձ գիւրդներով կ'ըլլայ:

Մեր յիշերուն դպրոց շատ մը բա-
նիւր ալ կրնան գտնուիլ, բայց կը հա-
ման իրաւունք իւր Մեր համակերպու-
թեան չափը բաւական խորունկ է
կարծեմ, անանկ եղած է ցարդ, ի-
րենցմէ պահանջուածին հետ բաղդա-
ւանքով Գեթի տար հակառակը չեն
սիրելու յուսում:

Իսկ եթէ, համերաշխութեան սի-
րոյն համար զոմանքը համակեր-
պութիւնը լիով մեր ընդունքին
պիտի բաժնալը միջոց մեր ընդունքին
մէջ պիտի փայլէ միայն և իրենց կաթիլ
մը իսկ չլիկի յոսարին տանել առ-
կէ՞ այդ պարագային աստիկ միտ-
կողմանի զոմանքներուն դպրոցած
բանին համերաշխութիւնն չեն ըսել:

Արիկա ուրիշ անուն մը ունի...
Եւ աղէկ չէ բառերու հետ խա-
լալ:

Մենք արդէն ըսինք թէ՛ սիրով
կ'ընդունենք օտանցիկ, բայց ինչ

օտանցիկ անունը և անոր բոլոր
պարտականութիւնները. ըսինք ու
կրկնեցինք, բայց եթէ դեռ հասկը
ցոյցին կամ հասկնալ չուզողներ կան,
հարկը անգամ, հաշար անգամ, ան-
վախճան կերպով պիտի կրկնենք թէ
ինչպէս հաւատարմի ենք՝ օտանցիկու-
թեան, նոյնպէս ալ հոգիով մարմնով
փարած ենք մեր Հայութեան կրկնե-
լին պարտանքն ալ անվիճելի պիտի
ըլլան մեզի համար: Ուրիշ կերպ
չկրնայ ըլլալ Ու կը պահանջենք որ
մեր միտ հայրենակիցները գիտնան
մեր ազգային, մեր ցեղային փափ-
կազգածութիւնները յարգել ինչպէս
մենք կը յարգենք իրենցը:

Շատ բան մը չէ պահանջածին:

ՈՒՍԱԿԱՆ ԱՐԶԱԳԱՆԳ

ԱՌԱՋԱՆՈՒԹԻՒՆ. — ԿՈՂՈՊՈՒՄՈՒՄ
ԿՈՂՈՊՈՒՄՈՒՄ. — ՀԱՅ ԳԱՆՈՒ
ԿՈՂՈՊՈՒՄՈՒՄ. — ԿՈՂՈՊՈՒՄՈՒՄ

ԿՈՂՈՊՈՒՄՈՒՄ, 21 Փետր.

Վերջին տարիներու Ռուսաստանում ա-
ւաղարկութիւնը բաւական աստիճանա-
մանում էր. ուսուցչական պատե-
րաւոր անվաճառելի յետոյ և առում է
միջին օրը. մարդկայինութիւն, գործ-
կիւն, աստիճանութիւնն այնպէս չափի
գործին ենել, զարգացող, գիւղ-
քիւն, վաճառականութիւն և երկրագոր-
ծութիւնն են իրենց անապատով
գործունէ մէջ, իսկ բարոյականութիւն
արդէն շատեց փնտրած է:

Ներկայ փետր. 5ին Բուդապէսի կայա-
քանութիւնը իր խումբ աւաղարկի յայտ-
նեան մարդկայինութիւնը միայն և կը
զոյցուցի փոփոք, օտարին 78,000 րուպի-
ն, Դին Մարմարիկի անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքիւնը միայն և սպաննելով
մարդկայինութիւնը անապատին վրայ
կրկին յարձակուեցան մարդկային քան-
քիւնը միայն և կը զարգացի փոփոք և օտարին
140,000 րուպի, սպաննելով մի քանի
հոգի փետր. 12ին Մարմարիկի երե-
կոյնէն ժամ 9ին միջին մարդկային
վրայ հիւք աւաղարկի յարձակուեցան
անապատի քանքի

խառնակներ հետաքրքիր բողոքած էին Մեր-
ախանաթ Թադևոսյանի և Կարապետ Կառա-
պետյանի Կառավարությունը ուղղած է
առջևից յանձնել, բայց պարկաշուր կա-
ռավարության առջև հառաքուցելով թույլ
չեն տուած: Այդպիսի հիմա կառավարա-
տանը կը գտնուի Սօֆիայի լրագրիչները
կ'ըսեն թէ առջիկը իր կամով փախած,
և եթէ 18 տարեկանն է վեր է, չպիտի
յանձնուի: Պայման կը պատմէ թէ քանի մը
տարի առաջ Ֆիլիպին մէջ առեւանգուած
թրքուհի մը թողարկուեց մեռած է:

ՀՐԴԵՆ

Առջի իրիկուն հրդեհ ծագելով Թարա-
պիոյ բարձունքներուն վրայ, նորաչեն
վիլլա մը այրեցաւ որ եղիպատի Գ.
Լիպիլի կը պատկանէր: Այդ վիլլային չի-
նութիւնը աւարտած էր տակաւին:

ՆԱԽԱՆԵՍԻ ԱՐԵՎԵԼԵ

Պէշիքթաշի առջև երկու նաւակ իրա-
րու ընդհարելով առջի օր, մէկը ընկղմե-
ցաւ ու նաւակարն ալ խորընեցաւ:

ԶԱՐԲԶԱՆՈՒՄ ԴԱՍԱԳԱՐԱՅԻՆՈՒՄ

Էտեմօրի Պատերազմական Աստուծոյ
ի բացակայութեան մահուան դատապար-
տած է Զարբանյան և իր տանի չափ
արարեանները: Կայս, Իրաւ մը վառե-
րացուցած է այդ մահալէնները: Արդա-
րութեան ձեռքը ինչպիսիքն պէ՛ս կայսա-
ղան պիտի բարձրադրուի այդ աւագակ-
ները:

ԽՈՐՀՐԻՄԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՂՆԻԿ

ԱՍԱՆԱՅԻ ՀԱՄԱՐ

ԲՈՒՄԻՆԻ ՍԵՆՂՍԵՆՆԵՐՈՒ ԽԵՂԻՆ

ՄԱՐԴԱՐԵՆԻ ՄԵՆԻՍԵԱՆ ԹՈՒԿԱԿԱՆ

Օտմ. Սորոքարանը իր Եփրէ նիստը
գումարեց երկէ, նախաճաշեց: Ամէն
Իրիպ պէնի: Նիստը բացուեցաւ ժամը ճիշտ
Մեծամասնութեան չկենսական նախ «Յօ-
լախ» կատարեցաւ, ուրիշ վերջ չարեւ
նախընթաց: Նիստը: Առեւանգութեան ըն-
թերցումն վերջ չարեւանութեան եղաւ:
գումարան թէգընդներու ընթերցումներ:
Նպատակաւ թէգընդներով մը կը ծա-
նուցուէր որ՝ ասիէ վերջ Մարգարէի
ծննդեան օրը նախաճաշի օր պիտի նշա-
նաւորուի Այս որոշումը որոշած էր նա-
խարարաց Սորոքարանը որոշումով և որուն
կայս իրաւունքն ալ եղած էր: Տէրութիւնը երեւ-
փութան Լուծիքի Ֆիլիպին պէ՛ս և մերիտա պէ՛ս
բուռն կերպով բողոքեցին ո՛չ թէ՛ սնըջ-
ընթերցին, այլ ծանօտ համար, Լուծիքի պէ՛ս
բուռն նախ թէ՛ Հազար փայտ ասիէ առաջ
յայտարարած էր թէ՛ ինչ այս փողովին
իրաւունք անձնաւոր մէջ ունեցողութեան
չպիտի ընէ. մինչդեռ այս կերպով ասա
մը իրաւունքն է որ կը քանդուի. պէտք
էր որ ինչ այս որոշումը կայս իրաւունքով
հաստատուէ առաջ, օրէնք մը պատրաս-
տէր և քննէր այս փողովին հաստատութեան
հետեւին:

Նախագահը նկատելով որ եթէ թույլ
տայ որ վիճարանութիւնը չարեւանուի,
կենայ ինչպիսի կենսաւոր, փախցն վիճա-
րանութիւնը:

Պարտի կուսակալութեան ջնջման հա-
մար օրինադրած որ պատրաստուած է
ըրկուած էր: Այդ օրինադրին համաձայն
ոստիկանական գործընթիւնը, ապաւն
վիճարան կը ձգուէին, իսկ մնացեալները
քաղաքագետութեան: Ղեկուցեալ ներքին
գործերու յանձնաժողովը:

Դատարան յանձնաժողովը առջեկա-
գրով մը փողովին կը վերադարձնէր Ա.
տանայի առեւտր. գործարանութեանց հաշ-
ուեցարարութեան յատուկ օրէնքը, որուն
Գ. Բորք յօդուածը հետեւեալ կերպով բա-
նդակուած էր: Առեւանգի դէպքին վնաս-
ուած վնասուականներուն՝ մինչեւ այդ
դէպքին ըրած պարտքերու վճարման
պայմանագրում, ներկայ օրէնքին Առեւանգի
պայմանագրութիւն մէջ հրաժարարութեան
մինչեւ մէկ տարի պիտի երկարաձգուի»:

Օրինադր անցուցին:

Առեւանգական ժողովարութեանը և
26ի դէմ 99 ձայնով ընդունուեցաւ պա-
տերազմ. չինութեան յատուկ օրէնքը ե-
րեք միլիոն զորքի օրինադրութիւնը:

Ժողովը յետոյ անցաւ Բաւիլի եկեղե-
ցիներու օրէնքին մը յօդուածին վիճա-
րանութեան:

Նախ խոսք տուաւ Ստեփան Էֆ. և ը-
սաւ թէ՛ այս օրէնքը չգործադրած պէտք
է նախապէս գիտելու եւ գիտաբան
ներու մէջ եկեղեցիներ չինուին, որպէս
օրէնքը գործադրութեան դրուած միջոցին
նոր կիւնեւորուի և վիճարանութիւններու
դուռն չի բացուի:

Հօսաւ Վէնպի ըսաւ թէ՛ ինչո՞ւ համար
կառավարութեան գտնման զրոտանեալ-
րուն եկեղեցի պիտի չինուի. Առեւանգի
չառ մը գիտելու մէջ մեղքի չկայ. ա-
նայնք ինչու չի չինուի. ասանկ քան չը-
լար...:

Մ. Արիֆ պէ՛ս նախ պատասխանելով
Հօսաւ Վէնպի Էֆ. ի ըսաւ թէ՛ կառավար-
ութեանը պարտաւոր է այս եկեղեցիները
չինուի. խաղաղութիւնը պահպանելու
համար և յետոյ այլեւ այս պարագան հոս

ինքնորոշ առարկայ չինար ըլլալ, քանի որ
պիտեանք մէջ անցած է այդ գու-
մարը: Իսկ Ստեփան Էֆ. նախ և
կառելով, ըսաւ թէ՛ անոր ըսածն ալ
կարելի չէ, քանի որ այս փողովը մի-
այն օրէնքի մը յօդուածներուն վրայ կը
վիճարանի և ոչ թէ՛ կարգ մը մանրա-
մասնութիւններու, որոնք գործադիր իշ-
խանութեան կը պատկանին:

Դոգմիտի Էֆ. համաձայն գտնուեցաւ
Հօսաւ Վէնպի առարկութեան, աւելցնե-
լով որ կառավարութեանը պէտք չէ ա-
նարար օրէնք մը ձեռնարկել տայ և յե-
տոյ կառավարութեան գտնման դրամով
եկեղեցիներ չինելու քննարկ չէ (այնպիսի
պատկերները): Կառավարութեանը պար-
տական չէ այս տեսակ փոխարինութիւն
մը ընելու. զուաւոր կառավարութեանը
միայն այս կերպ բանը կ'ընէ. այդ եկե-
ղեցիները պէտք է արգարութեամբ իրենց
բուն տերերուն յանձնէ:

Դատար. նախարարը ըսաւ թէ՛ Դոգմիտի
Էֆ. չափազանց միակողմանի կերպով կը
ըստէ խնդիր. և յետոյ օրէնք մը որ
սպառնումով ընդունուած է, պէտք չէ այլեւ
ստոր դէմ խօսել, ոչ թէ՛ զուաւոր ըլլա-
տան, այլ կառավարութեանը ընդունալիս
վերջմընք Մահալեթիոյ արհեստագործու-
նեան (ձափն):

Արթուր Էֆ. ըսաւ թէ՛ շատ սխալ կը
մտածեն կարգ մը երեսփոխաններ երբ
կ'ըսեն թէ՛ ինչո՞ւ կառավարութեանը
ըսածը կը յատկանէ եկեղեցիներ չինելու
համար. ո՛չ թէ՛ 40,000, այլ եթէ պէտք
ըլլայ կառավարութեանը մէջ միլիոն ոսկի
ալ կրնայ յատկանել երկրին անդորրու-
թեանը համար:

Տօքթ. Իրիպ թէ՛ վիճիք նախ ցաւ յայտ-
նեց Դոգմիտի խօսքերուն համար. և յե-
տոյ ըսաւ թէ՛ ասիկա առիթ ինքան խն-
դիր է, որ Եփրէ կը մեղեն
Պուկարներուն դէմ. Մասնաւորապէս
եկեղեցիներ մէջ խորհրդ և կրօնը պէտք
է ազատ ըլլալ և կառավարութեանը այս
գործին մէջ շատ ուղղամտ ընթացք մը
բուռնած է իր պատրաստած օրէնքով.
այլ եւս լուծելու է մակերեսական հարցը,
յոյն տարրը ինչո՞ւ չուզէր որ Պուկար-
ները իրենց եկեղեցի կառարանի եկեղեցի
կան տարրադրութիւնները: Նայի իսկ ամօթի
է այս խնդիրը հոս քննել. ո՛չ որ իրա-
ւունք ունի ու ինչ անհայտ խնդիր մը
բուռնած է. յարգելու է խնդիրը ապա-
տութիւնը: Նախագահը դադար տուաւ
նիստին մը և մը յօդուածները ըն-
դունուեցին յետոյ:

Նիստը բացուեցաւ և երկրագործական
նախարարութեան ներկայացուցին՝ Վահան
Էֆ. Սուրենյանի ներկայութեան փողովը
յետ վիճարանութեան որոշեց պիտեանք
մէջ անցնել 40,000 դրոշմ գումար մը,
որ գտնուած էր 1325ին Սեւադիին և
Պուկարայի Ներկայագրութեան վարժարան-
ներու ուսանողներէն ու չէր անցուած
325ին պիտեանքին մէջ:

Թեւ. այս առթիւ Թադևոսի պէ՛ս առա-
ջարկեց որ կառավարութեան կողմէ պատ-
րաստուած պիտեանք վրայ գտնուող ը-
նդուն համար, խորհրդարանական գումարի
յանձնաժողովը մը կազմուի, բայց փողովը
մերժելու Եփրայ փողովը անցաւ եկեղեցի-
ներու օրէնքին մը յօդուածին և մինչեւ
Յիշ յօդուածը վիճարանութեան կատարեց
և յաջորդաբար նորոգութեամբ ընդունեց.
Թեւ. ու դէմ ինքեցան Տալիշի, Բալիշի,
Մեղիտ, Պուշ, Արթուր, Սուրենյան, Շահին
Նազիր, Նալեւաթի, Կարգէւ. Վէպի,
Արիֆիտի, Ան. Մանի, Իրիպ Վէպի,
Գիւլաւ, Ստեփ, Մամուր, Դատար. և
ներքին գործք նախարարները, Թրայան
Նայի, Կանի և ուրիշներ:

Վիճարանութիւնը երաւարեցաւ ժամը
12ի օտ և մնացեալ տարե յօդուածներուն
վիճարանութիւնը յետագուեցաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆԸՐԸ

ԱԶԱՏ ԿԱՐԻՆԻՆԵՐ

Ամբոխային արմատաւորութեան ներկայ
ուղղութիւնը այնպէս մըն է այժմ որ կու
առկանական արմատաւորութիւն, առիթ, քա-
մանքի մարդ մըն է Ասիկա, որ ինչքին
նողկալի բան է, գլխաւորապէս առաջ
եկաւ երկու պատմաներէ. Ա. մեր յե-
ղափոխական կուսակցութիւնները, ըրե-
նական չարութեանը վարժուած, չկրնա-
նալի իրենց թափը և կարելով որ տա-
կանին ընտպեցութեան մը դէմ կ'արձա-
կեն իրենց շանթները՝ արտախն արգելա-
թեանը վրայ լայնեցին ընդվզեցուցիլ ու
գտնութեամբ մը: Եթէ ընտպեցութեան մը
մէջ օրէն միւս կարելի էր տապալել վիճի-
խարի ճիգով մը, փողովը յայտն տգիտու-
թիւնը նմանօրինակ փողով մը եղաւ պիտի
միւս անդիմանի, ինչպէս որ տասն Բրեւ-
նակալութեան պատմէններ և տգիտու-
թեան ամբարտաւորները զբաղուել համար
մարտական ուղղութեան վրայ: Անորաւոր
կան է: Տարբեր միջոցներ, տարբեր յա-
տակաւները հարկաւոր են: Եթէ, կու-
սակցութիւնները, կուսի զայտնել վերա-
դարձին, վար չըրին իրենց զինքները և
խոյանան ամբոխին տգիտութեանը վրայ,
մէկ յարձակումով զայն զբաղեցնել, համար
կատարեալ ձախողութեամբ մը: Անպիտի,
այսու և անմիտ փորձ, Եւ ընդհանրաբար,

այսքան անձնակ ու անձնատեսն զգու-
մը, վիճելով, հակադրեցութեան մը յա-
ռաւ կը ընելը, որ անա կը տեսնուի ալ-
սոր, թղթաւի տարրին մէջ, անանկալ
ու ցատկի արդեանքներով, իրաւ որ
թափելի այսքան պակասութեան չէր յո-
սացուէր այն կազմակերպութիւններէն, ո-
րոնք քիչ մը փորձառութիւն կրնային
ձեռք բերած ըլլալ իրենց պայքարի քա-
նամայ փոթորակից կենսակցին:

Ի. — Մէկ քառարարութեամբ, որեւ-
րիմ ինչամի յիշ. կազմակերպութիւննե-
րու, նշմարելով անոնց սխալ շարժումը,
զեւային ճարպիկութիւնն ունեցան օգ-
տուի առիթ, և ինչպէս ամբարտալի գա-
գաւածին առջեւ Ասոնց գործը իրենք
էր, շատ զեւրին, վառն էր այդ ուղղու-
թեանը ոչինչ առիթ չէր: Երբ քան երկու
բաւով օտքի հանել ամբար, շայնով
անոր տկար վարդերը, փափկալով անոր
արժանապատուութեան զգացումը, ու-
նեցնելով անոր աւերաբարձարութիւնը,
ազգայնամարտութիւնը, կոյր և ապուշ
ընդունելու փողոցին մէջ կ'ընէր յան-
կար, մասնաւոր, ըրէ մէկը և պոռաւ.
«Հաս» ոճորդորը. զարթի՛ք, ամբար,
առաջը հարցնում թէ ի՞նչ օտն է ոճոր-
դորը, կը ըստէ մասնաւորութեան և կը
լննեցէ զայն: Նոյնը ըրին եզրուական
սովակալութեան. յանկարծ վեր ցոյցեցան
և ցոյց տալով յիշ. կուսակցութիւնները,
բան փողովներով. «Հաս տի» քոթ թը
միմենքը, քոթ ազգիք, քոթ եկեղեցիք,
քոթ կրօնքիք, քոթ զգացիք, քոթ գո-
րութեանը ինչամարտը. արմատաւոր՝ գա-
նուց, թո՛ւք անոնց երեսին, առէ՛, թը-
նամանք՝, անարգութեան օրէնքին կազ-
մանքը: Ամբար, լայնալիտեան ալքե-
րը, նայեցան և հաստատուի, «Երեսի» է.
այո, աստեղ, այս յեղափոխականներն են
մեր ինչամարտը: Ըսաւ և երես ցոյցե-
ցան անոնց դէմ, առանցքներուն նոյն
ամբարտալիտներն իրաւունքներէն,
անոնց անարգութեան և մարտաբար թեւա-
գոր ինչներէն:

Վ. խմբի այս վիճակին:
Փախալով, ներքին բարոյական-ընկե-
րային փախալով արագորէն կը յառաջ-
նայ, Մեր յիշ. կազմակերպութիւնները
տարրադրութիւնը դանդաղ են իրենց գոր-
ծած սխալներուն վրայ վերադառնալու,
մինչդեռ ոչինչ պիտի դարձնեն հետեւե-
լով նոր, բնական, տրամաբանական, ի-
մասունք, արդիւնաւոր ուղղութեան մը.
քանի որ ուշ է տակաւին, իսկ երեսնա-
կան արդիւնաւորութիւնը բանով մը ան-
հատար չըլլար. կը շարունակէ իր գործը,
իր գերազանցօրէն ազգայնական գործը!!!

ՄԵՐՈՒՄ

ԵՐՈՒՄԱՆ ԿԱՆԱԿԱՆՈՒՄ

ԱՅՈՅՈՒՄԱՆՈՒՄ

Կրթական նախարար իրաւունք էֆ.,
երեկ Ս. Պարարարին այցելելու: Նախա-
րարին հետ ընեցած հետազոտութեան մէջ
Դուրեան Սրբազան դիմել տուաւ: Էֆ.
Պետական Սորոքարանը որոշած էր կրթական
նպատակ ուղղակի վճարել ուսուցիչնե-
րուն: Նախարարը յայտարարեց թէ այդ
որոշումը ստացել պիտի բարեփոխուի.
Պարտի մէջ կրթական նպատակ պիտի
արտէ Պարարարարանին, իսկ զանա-
նեւուն մէջ թաղ. Սորոքարաններուն կամ
Հոգաբարձութեանը: Ս. Պարարարը 15
տարեկան տղոց մասին պնդեց որ մտլին
չկապտեն, քանի որ անոնք չեն կրնար
այդ տարիքին մէջ օգուի իրենց ընտանի-
քին: Նոյնպէս Դուրեան Պարարարը գի-
տական թէ Զինուորագրութեան Դի-
ւանը չէր ճանչնար ուսուցիչներուն վճա-
րանները, որով անոնք զենքի տակ կը
կուլուէին: Նախարար Էփրայն Էֆ.
վճարած ուսուցիչներու ցանկը ուղղե-
կարեւոր տնօրէնելու համար: Հարկ եղած
պատասխարութիւնները եղան Նախա-
րարին:

ՇԵՆՈՒՄ ՈՐԱՆՈՒՄ

Հայ Տիկնանց Միութիւնը որոշած է
Շիշի իր օրհանդէսը աւելի բարեկարգելու
Սրբազան ճիւղին տնօրէնելու կողմէ:
Արեւելի Գալիլէաներ: Իսկ արեւմտա-
ցի վերին հակադրութիւնը յանձնուած է
առիթին ներկայութեան Միութեան կողմէ
կազմակերպութեան վերջին վճարականու-
թիւնը բաւական հասութեամբ եղած է,
400 ոսկի զրեթէ, հրապարակ հանուած
բոլոր թիւերը ձայնաւով ըլլալով:

ՇԵՆՈՒՄԱՆԱԿԱՆՈՒՄ ԳՈՐ

Ս. Պարարարը Հայը չնորակալու-
թեան զիր մը ուղղորդ է գտնաւորեց
Եւստակի Ղազարեան Էֆ. ի այն հովանա-
ւորութեանը համար զոր նուիրեց Միաց-
եալ ընկերութեան՝ անոր ինչպիսի տըր-
ուած պարանաղակներ:

ԹԱՅՈՒՄ

Տիկն Սիրանոյի թատերախումբը,
մասնակցութեամբ Արմենիան Ամսթեր-
դամ, կը մեկնի այսօր (երեքշաբթի) Իշմիր
և ուրաթի (5 մարտ) զգիր կուտայ իր
առաջին ներկայացումը: Թոստ, որ այն-
քան մեծ ընդունելութիւն գտաւ Պարտի
մէջ:

ՇԵՆՈՒՄԱՆԱԿԱՆՈՒՄ

Պարտի հրատարակուող Ֆրանսերէն Լա
Բարդի շարաքարներ իր վերջին թիւին
մէջ, հրատարակած է թերթին արտօնա-

տիրով Դարեգին Էֆ. Պաշտեանի պատ-
կեր, ինչպէս նաեւ ծանօթութիւններ
Արեւելի մասին: Շնորհակալութիւն իր
ազնիւ խօսքերուն համար:

ՕՐԱՄԱՆԱԿԱՆ ՍԱՆՔԱՆՈՐ

Առանայի ազգ. չրմանակի հրատալ
ինքնին է տեղույս առաջնորդակուն ինչ-
քեր, կ'ըսէ Լուսաբեր-Արեւ: Դանի որ
Առանայի Առաջնորդը բացակայ է այս
պահու իր աթոռէն և կարող Առաջնորդի
որ ներկայութիւնը զգալի, տեղացի-
ընկերակալն կը փափարին Առաջնորդ մը
կամ տեղապահ մը ունենայ: Շատերուն
փափաքն է եղբ. հրախիւն յախիքի Պարտ.
Օրմանեան Ս քաղաքը իրեն Առաջնորդ
Առանայի: Սակայն դիմելի է որ նախ օ-
րինաւորապէս հրաժարեալ մը չէ տեղեւոր
առաջնորդ, Մուշեղ եպ. և երկրորդը որ-
չափ անեթեթի բան մըն է հրախիւն Օր-
մանեանի պէս արաւստանեալ մէկը որուն
մասին Գնին Եւստակիտմըր տակաւին իր
վճիւր շարձակեց:

ԱՅՈՅՈՒՄ ԱՊՈՂՈՂԱԳՐԱՊԱՆ ԴԱՅՐ

Ներկէ Առեւտրական Ա. դատարանի առ-
ջ վերջին առգաւ ըլլալով կատարուեցաւ
Առանայի ապագայագրական դատարն շա-
րունակութիւնը, որ զերթէ դրասեց ամ
բող զէս օր: Կանոնէն դատարանը բաշ-
մութեամբ լիցուած էր արդէն: Առանայ
բացուեցաւ ժամը ճիշտ: Նախագահը խօսք
տուաւ. Պր. Վալիշի օր, որ շարունակ մէկու-
կէս ժամու շափ խօսեցաւ, պատասխանե-
լով Պր. Պարտիին իր. Թուգի, Պր.
Վալիշի մէջ զանի մասը զատուութիւն.
ներէ յետոյ անցաւ Պր. Թուգիի պաշա-
պատողականին և բաւա. իմ յարգելի հա-
կաւարդներուն խօսքերէն իմի՞ն անանկ
կը թուի թէ չեն կրնար լաւ կերպով հա-
կալ իմ միտքը: Իրենց իրենց պաշապա-
նողականները հրատարակած էին Սրաւ-
պուլի մէջ. եթէ Մ. Օրմանայի մէջ
գրածն ալ կարգալին, անպաշտ լաւ լաւ
պիտի հակադրուի իմ միտքը: Ես յարգելի
առանայը կազմող «Եմօթի» բարձր սան-
անելու համար դիմած էի քաղաքալին
նշանաւոր բաւազաններու բաւառանքե-
րուն, և անպաշտ անոնց մէջ Ապրիլի
բացարանին էր որ աւելի պիտի հաստա-
յինք: Այդ բարձր սանահանքը «Ժողու-
միտքական զարմած կառավարութեան
(Օթօրիթէ) զէմ» Բայց անա Պր. Թուգի
կ'ըսէ թէ, դուք որ այնքան նախաձեռնար
կը համարէք այդ բաւառանքը, չէք կար-
գար զայն ամբողջովին և այսպէս ձեր
առանայը պակաս կը ձգէք: Կառավարու-
թեան (օթօրիթէ) բարձր միտք զորածն
ուած չէ, այլ անի վերջ կայ հաստա-
տուած, օրինական բարեփո, որով ինչպիսի
կը փոխուի. դուք օթօրիթէ բարձր կ'ը-
րանել իր թանկարեաց իմաստով, իսկ
զենք երեքը. օթօրիթէն աւելի վերացաւ.
կան իմաստով կ'ընդունելը»:

